

Информация от уебинар, организиран от СЗО и посветен на пандемията COVID-19

Представиха опита на Италия в подготовката и функционирането на здравната система в условия на повишени нужди от здравно обслужване

На 19.03.2020 г. Световната здравна организация организира уебинар във връзка с пандемията от COVID-19, посветен на готовността на здравните системи да се справят с предизвикателствата и опазване на здравето на работещите в сектор „Здравеопазване“.

В мерките за реакция на инфекциозни огнища, каквото е настоящото с COVID-19, здравните работници са на първа линия и рискът от инфектиране е голям. Това задължава работодатели и работещи с особено внимание и всеобхватност да внедряват и да спазват всички необходими и налични предпазни мерки за опазване здравето и работоспособността на медицинските работници. С оглед голямата ситуационна динамика от голяма полза е разпространяването на опит по отношение на всички аспекти, свързани с COVID-19. Проф. Клаудио Колозио, ръководител на Колабориращия център на СЗО по здраве при работа и преподавател в Университета на Милано, представи опита на Италия, най-засегнатата от пандемията европейска страна, в подготвянето на здравната система за посрещане на значително увеличение на нуждата от здравни грижи, за опазване здравето на медицинския персонал и за предотвратяване разпространението на инфекцията.

За здравните работници е разработен протокол за наблюдение и мерки в зависимост от статуса на работещия. Дефинират се следните понятия:

- „Близък контакт“ – здравен работник, подпомагач потвърден пациент с COVID-19 без предпазни средства или домашен контакт с потвърдено лице;
- Работещи, които са пътували скоро от /или живеят в област с повишено разпространение на COVID-19, са във висок риск;
- Протокол: rRT-PCR на назофарингеален секрет.

Протокол за проследяване на здравни работници

- Асимптоматични здравни работници без данни за контакт с лица, инфектирани с COVID-19, не се изследват.
- Здравни работници с близък контакт с (+) за COVID-19 пациент без предпазни средства или пътували/живеещи в район с разпространение на COVID-19 се изследват за COVID-19 – назофарингеален секрет (rRT-PCR).

<i>Анамнеза</i>	<i>Мерки преди назофарингеална проба или преди резултат от нея</i>
Асимптоматични работещи	Годни за работа
Отрицателна назофарингеална проба	Здравно наблюдение за 14 дни. Всекидневно мониториране на здравето

		състояние чрез администриране на телефонно интервю или въпросник.
<i>Анамнеза</i>	<i>Мерки</i>	<i>Отговорни за приложението им</i>
Асимптоматични работещи	Назофарингеална проба Ако е (+): негодни за работа Ако е (-): годни за работа	Ръководството на болницата с подкрепа на звеното
Асимптоматични работещи с история за възможен контакт с положителен случай	Назофарингеална проба Ако е (+): негодни за работа Ако е (-): годни за работа при употреба на лични предпазни средства (хирургическа маска) и наблюдение за клинични симптоми	Ръководството на болницата с подкрепа на звеното
Асимптоматични работещи без история за възможен контакт с положителен случай	Годни за работа	Ръководството на болницата с подкрепа на звеното

При потвърдена инфекция на здравен работник с COVID-19 се процедира в следните стъпки:

1. Карантина след съобщаване на ръководството
2. Законно изискване за професионално заболяване
3. Връщането на работа да става само след две отрицателни назофарингеални проби за 24 ч.

Да се проследяват възможни контактни медицински работници, които не са ползвали предпазни средства при контакт с (+) COVID-19 пациент.

Пример от Италия: В две болници в Италия с 4142 здравни работници със средна възраст 46 г., 70% жени, са установени 50 здравни работници (+) COVID-19, като 45 от тях (90%) са асимптомни и едва при 5 лица се проявяват симптоми.

Заклучение:

- 90% от заразените здравни работници са асимптоматични.
- **Симптоми:** суха кашлица, задух, възпалено гърло, температура
- **Но също: аномия, дистеузия, конюнктивална хиперемия**
- Заразените с COVID-19 здравни работници не са имали нужда от интензивна терапия, няма случаи с фатален изход.

- За да се спре разпространението на вируса, е необходимо да се установят контактите на здравните работници, имали контакт с (+) COVID-19 пациент/колега, и да бъдат изолирани за 5 дни:
  - без срещи с други лица;
  - използване на хирургически маски;
- Противоерозолни респиратори FFP2 и FFP3 да се използват само при дейности, при които се отделят аерозоли, например бронхоскопия, интубация и др.
- Хирургичните маски спират двустранно преминаване на капчици, като предпазват здравните работници, но и пациентите.

Проф. Колозио след презентацията отговори на поставени въпроси и даде следните препоръки:

- ✓ При контакт на здравни работници с (+) за COVID-19 – изследване след 5 дни. Възможни са само леки симптоми, като главоболие, умора, без температура, без кашлица, като през тези дни здравните работници да са под карантина.
- ✓ Който няма симптоми и не е контактен, да не се изследва за COVID-19.
- ✓ Предвид недостига на здравни специалисти в епидемична обстановка може да бъде разрешено контактни здравни работници и безсимптомни заразени да се грижат за заразени с COVID-19 пациенти, използвайки предпазни средства (хирургическа маска).
- ✓ Да се внимава инфекцията да не се внесе в здравно заведение или заведение за социални услуги (например старчески дом) от работещите, като се използва например лична хирургическа маска.
- ✓ Добро трудовомедицинско обслужване на болниците и познаване на здравното състояние на работещите от специалиста по трудова медицина е изключително важно. Да се отстраняват от работа най-уязвимите лица, особено лицата с данни за понижена имунна система.
- ✓ Други възможни трудовомедицински проблеми са:
  - дългите работни часове;
  - стрес, като е добре да има психолог, който да работи с по-ранимите лица;
  - организационни проблеми като закриване на отделения и разкриване на нови, съответно пренасочване на специалисти в друга среда и за извършване на други дейности;
  - преместване на пациенти;
  - противоаерозолните респиратори FFP3 могат да създадат дискомфорт и проблеми при здравни работници с респираторни заболявания.

Уебинарът беше закрит с призив здравните системи в страните да се подготвят, за да са в състояние да поемат нуждаещите се пациенти.

*Информацията е изготвена от Колабориращ център на СЗО по здраве при работа,
НЦОЗА*